

DOCUMENTAL

TV-3 explica per què es dissenyen productes perquè es trenquin

► 'Comprar, llençar, comprar' narra com es va pactar la fragilitat de mitges i bombetes

► L'obra evidencia que l'obsolescència programada és la base del capitalisme

MANUEL DE LUNA
BARCELONA

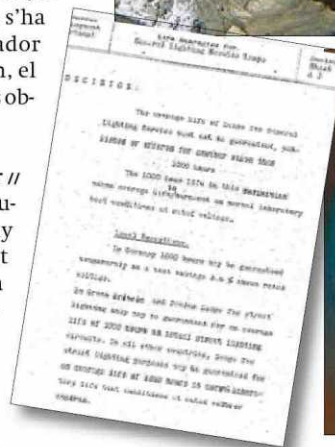
«Un article que no s'espatlla és una tragèdia per als negocis». Aquesta màxima, desassossegant per a consumidors amb una capacitat adquisitiva limitada (la majoria), va aparèixer en una revista de publicitat l'any 1928. Curiosament, aquesta sentència no ha caducat: fa més de 80 anys que és el lema sobre el qual se sustenta el sistema de producció capitalista, i la raó que explica per què grans empreses van pactar que productes tan comuns com la bombeta elèctrica, les mitges de niló o les actuals impressores es dissenyin perquè es trenquin després d'un temps determinat d'ús. És el que s'anomena l'obsolescència programada, una realitat oculta que avui posa al descobert el programa de TV-3 *Sense ficció*, a través del documental *Comprar, llençar, comprar*.

Dirigit per Cosima Dannoritzer (*El que la brossa ens diu*) i produït per Mediapro amb ARTE, TVE i TVC, i la col·laboració de mitja dotzena de televisions de tot el món, *Comprar, llençar, comprar* és un gran documental d'investigació de visió obligada per poder entendre l'actual societat de consum i intuir a què ens aboca aquest plantejament econòmic. A través d'un recorregut històric de l'obsolescència programada, la producció se centra en quatre casos de caducitat: descobreix amb proves irrefutables com grans empreses multinacionals van pactar dissenyar bombetes que únicament duressin

1.000 hores, i com van acordar retocar la composició de les mitges de niló perquè deixessin de ser pràcticament irrompibles (que és com es publicitaven quan van aparèixer al mercat). També recorda el cas de les bateries dels iPod d'Apple (programades per caducar i sense cap opció de recanvi) i d'impressores de tinta (amb un xip que inutilitza l'aparell quan suma un nombre concret de pàgines impreses). Finalment, el treball mostra com Ghana s'ha convertit en el gran abocador electrònic del primer món, el país on llença tot el que li és obsolet.

380.000 EUROS DE PRESSUPOST //

La producció d'aquest documental va començar l'any 2007, però precisament l'ambició amb què es va plantejar va fer que tingués molts problemes per trobar un finançament ad hoc. «Però aquest retard ha resultat beneficiós, ja que ha permès abundar en la documentació, que és realment excepcional», considera Joan Úbeda, productor executiu del treball, al qual qualifica d'«obra major». Efectivament, *Comprar, llençar, comprar* s'ha rodat a Espanya, França, els Estats Units, Alemanya i Ghana, ha entrevistat una vintena d'experts de tot el món i, sobretot, ha descobert documents i imatges d'un gran valor testimonial després de rastrejar més de 30 museus i arxius. «Per un altre costat –apunta Úbeda–, en aquesta producció, que té un pres-

EL RASTRE DE LA CADUCITAT ► Imatge del xip que inutilitza la impressora a l'arribar al nombre programat de pàgines (sobre aquestes línies). Quan s'averia s'envia a abocadors a Ghana (a dalt). A l'esquerra, document amb el pacte perquè les bombetes només durin 1.000 hores.

supost total de 380.000 euros, hi ha televisions de nou països involucrades, cosa que ens dona una audiència potencial d'uns 200 milions de persones.

El resultat final és una producció única, ja que és un treball sobre la sostenibilitat del planeta, però des

d'una perspectiva totalment nova. «No ataquem cap empresa en concret, ja que és la filosofia del sistema. El que fem és posar de manifest una contradicció i plantejar-ne les conseqüències, resumeix Úbeda. ≡

TV-3 / 23.50 HORES